

HOORN - OUDE MUZIEK ^{nu}

Programmaplan Festival Hoorn Oude Muziek Nu 2009

oktober 2008

Thema: 'TUSSEN OOST EN WEST' (werktitel)

Inhoud

- Inleiding 1
- De beleidslijnen samengevat 1
- De beleidslijnen nader toegelicht 2
- Organisatie 5
- Bijlage 1: Festival Hoorn – Oude Muziek Nu, Beknopt programma-overzicht 6
- Bijlage 2: Begroting 2009 Festival Hoorn – Oude Muziek Nu 9
- Toelichting op de begroting 10

Inleiding

Het bestuur van de Stichting Hoorn – Oude Muziek Nu heeft zich in de afgelopen periode grondig beraden op de positie en de ontwikkeling van het festival. Vormde het festival 2008 in vele opzichten al een breuk met het verleden – inhoudelijk bevatte het festival een aantal niet eerder gehoorde elementen en de publieke belangstelling vertoonde een opvallende stijging ten opzichte van voorgaande jaren – het bestuur heeft zich voorgenomen deze artistieke lijn de komende jaren verder voort te zetten. Uit deze voornemens is het Beleidsplan Festival Hoorn – Oude Muziek Nu 2009-2012 ontstaan. Dit programmaplan 2009 is daarvan de eerste concretisering.

Van alle deelprojecten in het festival zijn inhoudelijke en financiële beschrijvingen beschikbaar.

De lijnen voor 2009-2012

De beleidslijnen samengevat

Het Festival Hoorn – Oude Muziek Nu is een festival

- in de eerste plaats voor uitvoerende amateurs
- een ontmoeting tussen amateurs en professionele musici
- dat programmeert zoveel mogelijk in de breedte van de muziekgeschiedenis

tot ca 1800

- dat zowel een podium wil bieden als een laboratorium wil zijn voor de ontmoeting tussen oude muziek en eigentijdse muziek
- waarin kwaliteit en kwaliteitsontwikkeling centraal staan
- waarin speciale aandacht is voor oude muziek voor en door kinderen en jongeren
- waarin samenwerking met vergelijkbare organisaties een kernbegrip is

De beleidslijnen nader toegelicht

Festival voor amateurs

Het festival heeft vanaf het begin een unieke positie ingenomen in het Nederlandse muziekleven doordat het zich in de eerste plaats richt op amateur-ensembles. Veel van deze ensembles zijn op hoog niveau bezig met oude muziek en maken daarbij in toenemende mate gebruik van de inzichten uit de historische uitvoeringspraktijk. Het festival biedt deze ensembles een podium, dat zich blijkens de reacties van zowel uitvoerenden als publiek in een aanzienlijke faam mag verheugen.

Amateurs en Professionals

Amateurs en professionals hebben elkaar nodig, ook in de oude muziek. Specialisten op het gebied van de historische uitvoeringspraktijk kunnen amateur-musici veel leren. Het festival biedt al vanaf het begin een podium voor de ontmoeting tussen amateurs en professionals. Ook in 2009 vindt een aantal workshops plaats, waarin amateurs vooral zullen kennismaken met traditionele niet-westerse muziek. Onder leiding van specialisten gaan amateurmusici onbekende meerkorige werken uit de late zestiende eeuw verkennen. Strijkkwartetten zullen onder leiding van befaamde strijkers hun tanden zetten in strijkkwartetten van Haydn.

Op hun beurt hebben de professionals ook de amateurs weer nodig. Amateur-musici vormen in belangrijke mate hun publiek. Het festival biedt daarom ook in 2009 weer ruimte aan professionele musici en ensembles, vooral in verbinding met een van de workshops. Er is niets mooiers dan om na afloop van een boeiende workshop je 'eigen' docent in zijn of haar eigen ensemble aan het werk te horen.

Werken in de breedte

Het bestuur van het festival heeft de artistieke leiding gevraagd een programmering te ontwikkelen die zoveel mogelijk recht doet aan de breedte van de oude muziek. De laatste jaren was te merken dat de programmering zich vooral richtte op de westerse kunstmuziek, gecomponeerd tussen grofweg 1400 en 1700. Aan muziek in beide 'uiteinden', dus de vroege middeleeuwen én de periode na J.S. Bach ('de klassieken') viel in het festival weinig te beleven. Verklaarbaar, om redenen van muziekhistorische uitvoeringspraktijk die hier te ver voeren, maar feitelijk onverdedigbaar omdat het festival op deze wijze geen getrouwe afspiegeling vormt van het muziekleven. In de nieuwe beleidslijnen wordt daarom nadrukkelijk ingezet op het hoorbaar maken van deze breedte in het repertoire. Maar het betekent tevens dat wij bij de programmering van de festivals in de komende jaren nadrukkelijk over de grenzen van de klassieke westerse kunstmuziek gaan kijken. Zo zal er steeds aandacht zijn voor traditionele niet-westerse muziek, al of niet in ontmoeting of confrontatie met westerse muziek. Met deze benadering willen wij meer dan ooit recht doen aan de muzikale realiteit van de maatschappij waarin wij leven.

In het festival van 2009 zal wederom plaats worden ingeruimd voor traditionele niet-westerse muziek, zoals uit de Marokkaanse en de Turkse traditie. In twee workshops ontstaat nieuwe muziek in de ontmoeting van oude, traditionele muziekvormen en eigentijds componeren en improviseren. Ook de vroege liturgische muziek uit de Russisch-orthodoxe kerk zal tot klinken komen.

Het werken in de breedte heeft het gevaar in zich van een verzameling concerten en projecten die geen enkele samenhang vertonen, behalve door het feit dat het gaat om oude of traditionele muziek. Daarom wordt ieder jaar gekozen voor een rode draad of thema waaromheen de programmering ontstaat. 'Tussen Oost en West' is het thema van het festival van 2009, waarbinnen Turkse en Marokkaanse traditionele en klassieke muziek, onbekende Oost-Europese barokmuziek en *Die Entführung* van Mozart een klankrijke verbinding met elkaar aangaan en de luisteraar zullen verrassen. Wij kiezen bewust niet voor een specifieke componist als 'thema', omdat deze keuze de programmering eerder lijkt te versmallen dan te verbreden. Wél zullen in 2009 componisten als Händel (overleden in 1759) en Haydn (overleden in 1809) aan bod komen. Prioriteit had daarbij niet in de eerste plaats hun sterfjaar, maar de grote betekenis en het belang van hun composities, die ook amateurs, zo leert de ervaring, op hoog niveau kunnen uitvoeren.

Podium en laboratorium

Het Festival Hoorn – Oude Muziek Nu vormt een podium voor amateurensembles. Het artistieke beleid is echter vanaf 2009 niet uitsluitend gericht op het bieden van een podium. Het zou daarbij immers steeds gaan om producties die elders al te horen zijn geweest. Een dergelijke programmering biedt naar het oordeel van het bestuur op termijn onvoldoende aantrekkingskracht. Om deze dreiging het hoofd te bieden zet het bestuur in op een drietal lijnen. In de eerste plaats wordt in ieder festival gestreefd naar het realiseren van ten minste één eigen productie van hoog artistiek en innovatief niveau. Een dergelijke productie vormt een belangrijk visitekaartje van het festival en levert een grote aantrekkingskracht op. Dit type productie beleeft altijd zijn première tijdens het festival; daarnaast wordt ernaar gestreefd de productie in de periode erna op ten minste één andere locatie te doen uitvoeren. Hiermee ontstaat hopelijk een artistiek inspirerend 'exporteffect' en een daarmee samengaande verdere naamsbekendheid van het festival.

In de eigen producties zal ruimte zijn voor experiment, ervan uitgaande dat oude muziek steeds weer in een nieuwe, eigentijdse context wordt geplaatst. Dit kan zowel een spannende historisch verantwoorde uitvoering van een barokopera betekenen, maar zeker ook een actuele visie op een twaalfde-eeuws liturgisch drama.

Om de aantrekkingskracht van deze producties zo groot mogelijk te maken zal worden samengewerkt met musici, regisseurs en choreografen van landelijk erkend niveau.

In de tweede plaats is de artistieke lijn vanaf 2009 nadrukkelijk gericht op het drukken van een eigen artistiek stempel op de producties van anderen. In de praktijk zal dit betekenen dat ensembles van naam zal worden gevraagd met een specifiek programma te komen. Het festival wil daarmee nadrukkelijk een motor zijn voor de ontwikkeling van repertoire en werkwijze. Dit doet zich voor wanneer bijzondere of interessante periodes in de oude muziek ondervetegenwoordigd zijn of wanneer een spannende link kan worden gelegd tussen muziek en andere kunstvormen. Een

voorbeeld: al vele jaren ontbeert het festival ensembles die repertoire uit de vroege middeleeuwen uitvoeren. De artistieke benadering is nu veeleer om een dergelijke lacune op te sporen en ensembles van naam te vragen die dit repertoire voor hun rekening willen nemen. Wij kiezen dus nadrukkelijker dan voorheen voor een actieve in plaats van een passieve programmering, waarbij tot klinken komt wat toch al voorhanden is. Wij merken dat deze benadering vruchten afwerpt. Er worden ensembles benaderd waarvan mag worden aangenomen dat zij het betreffende repertoire met gezag en kwaliteit tot klinken kunnen brengen en de ensembles voelen zich uitgedaagd om met het betreffende repertoire aan de slag te gaan.

Daarnaast wordt het publiek uitgenodigd kennis te maken met minder bekend maar daarom niet minder belangwekkend repertoire. In het ideale geval ontstaat door de programmering van het festival een spin-off waarbij andere ensembles dit repertoire ook ter hand nemen en de zo gewenste diversiteit en breedte toeneemt. Het Festival Hoorn – Oude Muziek Nu streeft ernaar de komende jaren een centrale rol te vervullen bij deze vorm van repertoire-innovatie in de amateurwereld van de oude muziek. De ervaringen met het festival 2009 in deze zullen daarbij de leidraad zijn, bijvoorbeeld door de hier beschreven werkwijze met de uitvoerende ensembles te evalueren en het artistieke beleid voor volgende festivals verder te ontwikkelen.

In de derde plaats willen wij in het Festival Hoorn - Oude Muziek Nu een laboratoriumfunctie ontwikkelen. Die functie willen wij vooral in de workshops tot uitdrukking laten komen en in 2009 in het bijzonder in de workshops waarin de ontmoeting tussen traditionele en klassieke niet-westerse muziek en westerse kunstmuziek het thema is. Wij hopen van harte dat daarin nieuwe muziek ontstaat die anderen weer kan inspireren. In onze publiciteit zullen wij veel aandacht aan dit aspect besteden. Op deze wijze krijgt het *Nu* van het Festival Hoorn – Oude Muziek Nu de betekenis die het verdient.

Dit alles betekent niet dat het festival geen plaats biedt aan bestaande projecten. Integendeel: producties van hoge kwaliteit die een nieuw licht werpen op het werk of die gebruik maken van de samenwerking tussen muziek en andere kunstvormen worden met vreugde omarmd. Hoewel ernaar wordt gestreefd om van dergelijke producties de première binnen het festival te laten plaatsvinden, zal dit niet altijd zonder meer mogelijk zijn. In alle gevallen ondersteunt het festival ensembles bij het zoeken naar locaties waar de betreffende productie nogmaals kan worden uitgevoerd.

Kwaliteit en kwaliteitsontwikkeling

Het Festival Hoorn – Oude Muziek Nu wil bijdragen aan de ontwikkeling van de kwaliteit van historische uitvoeringspraktijk in de amateurmuziek. Dit betekent dat het festival ook plaats wil bieden aan ensembles met ontwikkelingsperspectieven. Daarom bieden wij ensembles van een eenvoudig of beginnend niveau de mogelijkheid om zich te presenteren. Daarbij gaan wij in gesprek met de betreffende ensembles om na te gaan waar de ontwikkelingsmogelijkheden liggen en of die bijvoorbeeld met een vorm van coaching kunnen worden 'aangeboord'. Op grond van de ervaringen met het festival 2009 zullen wij nagaan hoe wij deze begeleiding van ensembles handen en voeten gaan geven.

Educatieve aspecten: jeugd en jongeren

Het bestuur hecht eraan meer jeugd en jongeren bij de oude muziek te betrekken. In

2009 zal dit op tenminste twee verschillende manieren gebeuren. In de eerste plaats krijgen scholen in Hoorn en omgeving een lespakket en een concert rond het leven in de middeleeuwen en de rol van muziek daarbinnen aangeboden. Dit pakket is al vele jaren succesvol: scholen doen enthousiast mee.

Daarnaast is in 2009 een begin gemaakt met de samenwerking met Noordhollandse muziekscholen die belangstelling hebben om een ensemble dat oude muziek beoefent naar het festival af te vaardigen. Een vijftal scholen had in september 2008 al belangstelling getoond en naar verwachting zullen in totaal tien scholen zich aanmelden.

Ook in dit project zal kwaliteit hoog in het vaandel staan. Wij zullen enkele onafhankelijke specialisten waarmee wij in het festival samenwerken vragen de aanmeldingen beredeneerd te onderbouwen. Aanmeldingen waarvoor de selectiecommissie geen plaats ziet krijgen een advies ter verdere ontwikkeling.

Samenwerking

In september 2008 is een begin gemaakt met het ontwikkelen van de samenwerking tussen het bestuur van Stichting Festival Hoorn-Oude Muziek Nu en een aantal zusterinstellingen in het land. Daarbij valt te denken aan het Centrum voor Oude Muziek en Dans in Groningen (www.centrumvooroudemuziekendans.nl) en de Stichting Oude Muziek Brabant (www.oudemuziekbrabant.nl). Met de laatstgenoemde organisatie wordt al langer samengewerkt, maar de intensiteit wordt vergroot en de doelen worden helderder geformuleerd. Bij het laatste moet worden gedacht aan het uitwisselen van ensembles en solisten, het gezamenlijk en in landelijke spreiding organiseren van workshops en masterclasses en het buiten het festival organiseren van concerten en evenementen.

Organisatie

Het Bestuur van de Stichting Hoorn – Oude Muziek Nu:

Ina Timmerman, voorzitter

Rob Resoort, secretaris en programmeur

Martin Kobus, penningmeester

Tineke Oosterlee, lid

Jan Lodde, lid

Hilbrand Adema, free lance programmeur

De organisatie van vrijwilligers en overige free lance betaalde krachten wordt, afhankelijk van de hoogte van de ontvangen fondsen, in het najaar van 2008 vastgesteld.

Programma Festival Hoorn – Oude Muziek Nu 2009

Beknopte versie van het programma, in de tijd uitgezet en met per onderdeel een korte omschrijving. Ook verwijzing per onderdeel naar de hoofdlijnen van het beleid. Zie Bijlage 1.

Begroting Festival Hoorn – Oude Muziek Nu 2009

Zie Bijlage 2.

Bijlage 1

Festival Hoorn – Oude Muziek Nu Beknopt programma-overzicht

Gegevens onder voorbehoud van financiering
September 2008

Donderdag 4 juni 2009

avond

Openingsprogramma

W.A. Mozart: *Die Entführung aus dem Serail* (scenische operaproductie)

Regie: Maarten Vonk

Muzikale leiding: Chris Pouw

Eigen productie

Vrijdag 5 juni 2009

ochtend

Educatief project met Hoornse basisscholen

'De middeleeuwse cultuur en muziek' (werktitel)

Met Ensemble Kaproen

Eigen productie, met voorbereidende lesbrieven

avond

***Muziek uit de Italiaanse veertiende eeuw ('Trecento'), met werken van
Francesco Landini en anderen***

Ensemble onder leiding van Ildiko Hajnal (Tilburg)

***Muziek uit de Franse veertiende eeuw, met werken van Guillaume de Machaut
(Messe de Notre Dame), Coen Vermeeren en anderen***

Ensemble n.n.b.

Dubbelconcert

Zaterdag 6 juni 2009

ochtend en middag

Workshop Marokkaanse, Spaanse en Westerse traditionele muziek

Onder leiding van Hamid Bazi (Dordrecht)

Met openbare presentatie aan het eind van de middag

***Workshop Turkse traditionele en eigentijdse muziek – oude en nieuwe
composities van Selim Dogru***

Onder leiding van Selim Dogru (Amsterdam)

Met openbare presentatie aan het eind van de middag

Workshop zestiende-eeuwse Polyfonie en Meerkorigheid

Muziek van Willaert, Porta en Gabrieli

Onder leiding van Hans Noyens, Bert Honig en Freek Borstlap
Met openbare presentatie aan het eind van de middag

Presentatie Noord-Hollandse muziekschoolensembles met oude muziek
Diverse ensembles in diverse bezettingen
Met openbare presentatie

Meerstemmigheid uit Frankrijk 1150-1300
Barbers and Biskops (Haarlem) onder leiding van Felix van den Hombergh
Concert

Onbekende barokmuziek uit Oosteuropa, 1600-1700
Ensemble FerroForte (artistieke leiding: Pieter Rynja)
Concert

Wereldlijke en geestelijke muziek van Adriaen Willaert, Costanzo Porta (o.a. Requiem) en Giovanni Gabrieli
Vocaal Ensemble La Música (Amsterdam)
Concert

avond

Concerten voor een, twee, drie en vier clavecimbels van J.S. Bach; concert voor vier violen van A. Vivaldi
Ensemble onder leiding van Arwen Bouw en Pieter Rynja
Concert

Nachtprogramma

OstinatoNacht met Franse clavecimbelmuziek, nieuw werk van Pieter Rynja, partita's voor vioolsolo van J.S. Bach (met de Chaconne) en CANTO OSTINATO (1979) van Simeon ten Holt, in de langste uitvoering ooit, uitgevoerd op vier clavecimbels met acht clavecinisten
Artistieke leiding: Pieter Rynja en anderen
Concert

Ontbijtconcert

Barokke kamermuziek van Telemann: Tafelmusik
Ensemble n.n.b.

Zondag 7 juni 2009

ochtend

Virtuoze Oostenrijkse vioolmuziek rond 1700: werken van Biber, Schmelzer en Rosenmüller
Kamermuziekensemble Eline Holl (Utrecht)
Concert

Spaanse muziek uit de zestiende en zeventiende eeuw

Ensemble onder leiding van Enrique Lopez Cortón (Amsterdam)
Concert

Russische, Griekse en Arabische orthodoxe koormuziek (negende t/m de achttiende eeuw)

Kapella onder leiding van Serge Latychev (Heiloo)
Concert

Mariamotetten uit de vijftiende eeuw

Een multimediaal concert
Ensemble onder leiding van Ludy Vrijdag (Tilburg)
Concert

Operaproductie

John Blow: Venus and Adonis

Zutphens Barok Ensemble onder leiding van Arwen Bouw met medewerker van een dansgroep

Slotconcert

Koren, aria's en instrumentale muziek uit opera's van Händel.

Met alle beroemde hoogtepunten!

Sjanton (Utrecht), Hoorns Kamerkoor en andere zangers onder leiding van Chris Pouw

Diverse vocale solisten

Concert